

**NUNATTA EQQARTUUSSISUUNEQARFIANI
EQQARTUUSSUTIP
ALLASSIMAFFIATA ASSILINEQARNERA**

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Ulloq 26. oktober 2016 Nunatta eqqartuussisuuneqarfiani suliami

sul.nr. C 070/15

(Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup sul.nr.

BS 190201/2014)

Advokat [...] Nuuk

(J.nr. 02-12066)

illuatungeralugu

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik

Oqaatigineqarpoq imaattoq

A A L A J A N G I I N E Q:

Aallaqqaasiut

Suliami matumani pineqarpoq advokatit ivertinneqarsimasup, [...] -ip aningaasarsiasaatut aalajangersagaq, suliami pigisat agguarneqarnerini suliassanngortitsisoq aamma suliassanngortitap akornanni..

Piumasqaatit

Nunatta eqqartuussisuuneqarfianut aalajangeqqitassanngortitsisup advokat [...] -ip pi-umasqaatigivaa, aningaasarsialerneqarnissani 91.690 kr.-inik, assigalugu advokatip nalunaaquttap akunneranut aningaasarsiarisartagaa nalunaaquttap akunnerini 51-ini minutsinilu qulini.

Aalajangeqqitassanngortitsissutigalugu aalajangigaq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik ulloq 10. marts 2015 imatut aalajangigaqarpoq:

”Eqqartuussivimmit malugineqarpoq, advokatimut ivertinneqarsimasumut aningaasarsiassat suliani inuit saqitsaannerinut tunngasuni aallaavittut naatsorsorneqartartut akit ilitersuutaasut malillugit aalajangiinnermi akimik naleqquttumik advokatilersornermi matussutissatut, suliani tunngavilersuiffigineqartuni. Suliassanngortitsisoq inaarutaasumik piumasaaqateqarsimavoq 308.119,56 kr.-imik. Aammalu suliami pineqartumi oqimaalutaavoq, advokatit marluullutik akisussaaqataaffigimassuk suliap kukkusumik inuit saqitsaanneratut suliarineqarsimaneera. Tamannalu tunngavigalugu eqqartuussivik isumaqarluni advokat [...] aningaasar-sitinneqassasoq suliaminut atatillugu maannamut 22.000 kr.-inik. Taakkualu naalagaaffiup karsianit akilerneqassapput.”

Suliap saqqummiunneqarnera

Suliassanngortitsisoq akuerineqarpoq nammineq akiligarinnngisaminik eqqartuussisulersuus-sinissaminut suliami suliassanngortitap inooqatigiunnaarneranut atatillugu pigisat agguarnis-saannut. [...] suliassanngortitsisumut advokatitut ivertinneqarpoq. [...]ip advokat [...]ikkun-neersup suliap ingerlappaa.

Suliassanngortitsisoq sinnerlugu ulloq 7. august 2014 Qaasuitsup eqqartuussisoqarfianut suliakkiissut tunniunneqarpoq. suliassanngortitap advokatia noqqaassuteqarpoq ulloq 20. au-gust 2014 akissuteqarluni allagaqarluni, suliap Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut inner-suunneqassasoq, tamannalu suliassanngortitsisup uparuagassartaqartinngilaa. Suliassanngortitsisoq piumasaaqateqarpoq 308.119,56 kr.-it akilerneqassasut tassunga ilanngun-neqassallutik suliassiinnermi ernialiuunneqartartut ulloq suliakkiineq aallarnerfigalugu.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup suliap suliarivaa eqqartuussinermi ulloq 9. oktober 2014. Eqqartuussinermi ulluliisoqarpoq akissuteqarnissamut kingusinnerpaaffiliisoqarluni. Akissut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut tunniunneqarpoq ulloq 30. oktober 2014. Taava Ka-laallit Nunaanni Eqqartuussivik ulluliivoq akiseqqissuteqarnissaanut ulluliunneqarlunilu 27. november 2014. Suliami nutaamik eqqartuussinissami aggersaasoqaqqippoq ulloq 9. decem-ber 2014, tassani paasinarieqassallutik illuatungeriit illuutaat, piumasaaqatit nalimmassar-nissaat aamma pisariaqartinneqarnerisut nutaamik eqqartuussivimmi suliap pillugu allakkioq-qittoqarnissaa. Eqqartuussinissaq 9. december 2014 pisussaagaluq kinguartinneqarpoq 17. december 2014-imut. Ataatsimiinnermi tamatumani illuatungeriit illuutaata nalinga aalajan-giiffigineqarpoq, allakkiornissamullu nutaamik kingusinnerpaaffiliisorqarluni. Tamatuma kingorna eqqartuussisoqarpoq ulloq 6. februar 2016 tassanilu ilassutitut allakkiassanut ernia-nut suliamilu aningaasartuutitut tunngasunik, nutaamik kingusinnerpaaffiliisoqarluni. Peqati-gitillugulu suliami pingaarnertut isumaqatiginninniarnissaq ullulerneqarpoq ulloq 9. marts 2015.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisup suliap suliarineqarnerani ulloq 9. oktober 2014 ilaatigut imatut oqaaseqarsimavoq:

”Ataatsimut pigisaq allanik ilaqanngitsoq taamaatinneqarsinnaavoq, tamatumalu kingorna pigisaq akiliisitsiniernermut eqqartuussivik aqqutigalugu pinngitsaaliissutaanngitsumik akitsorterinukkut tuniniarneqarsinnaaluni. Suliami matumani illuatungeriit pigisaqarput ataatsimut pigisanik imaluunniit ilaannakortumik ataatsimut pigisanik, taamaattumillu pigisat tassaallutik pigisanik agguaaassisarnermut eqqartuussivimmit agguaatassat. Tunngaviusumik isumaqatiginninniarnaq aamma tunngaviusumik aalajangiineq suliap suliarineqarneranut tunngatillugu pigisanik agguaaassisarnermi eqqartuussivimmiippoq. Pigisanik agguaaassisarnermut eqqartuussivimmut uppersaasiineq pissaaq, malittarisassat saqitsaanermik suliassanik suliaqartarneq pillugu atuutut malillugit, tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 270, imm. 1. Taamaattorli eqqartuussivik periarfissaqarpoq illuatungiusoq piunaffigissallugu agguaaasinermi apeqqummut pingaarutilimmik nassuiaaqqusinnaallugu, ilisimannitoqartarnermut malittarisassat atorlugit. Pigisamik naliliineq illuatungeriit isumaqatigiinngisutigippassuk, taava nammineq takuniaalluni nalilernerqassaaq. Pigisamut illuatungeriit kina piginnittuunersoq isumaqatigiinngisutigippassuk, eqqartuussisup kina piginnittuunersoq aalajangiiffigissavaa nalinginnaasumik uppersaasiissutinik naliliinikkut. Eqqartuussisup illuatungeriit kajumissaarpai namminneq pigisat suut kia piginerai paasiniassagaat, tassunga ilanngullugit illup iluani pigisat suut tigussallugit kissaatigineraat paarlaasissutigissaneraalluunniit.”

Suliap ingerlateqqinnerani ulloq 17. december 2014 makkua ersersinneqarput:

”Ulluatungeriit makkua isumaqatigiissutigivaat:

- Illup nalinga aalajangerneqarpoq 2.295.000 kr.-inut.
- Illuaraq nalinginnaasumik tuniniarneqassaaq, illuatungeriit ilumunni tuniniaaneq isumaqatigiissutigissavaat.

Eqqartuussisup piunarsivaa illuatungeriit tunisinermi iluanaarumminngaanniit aningaasartuutitai isumagissagaat. Eqqartuussiviup naatsorsuutigivaa illuatungeriit eqqartuussivimmi suliami atatillugu allakkiussasut illup iluani pigisat nalilerniarsaralugit, aalajangerneqareersut kisiisa pinnagit, illuatungeriit isumaqatigiissutigissinnaanngisaat kiap tigussanerai. Suliassanngortitsisup oqaatigivaa biili januar 2014-imi nalilernerqarsimasoq, maannakkullu atornerqarani uninngaannaartoq. Suliassanngortitsisup oqaatigivaa, nalilernerqarsimanagera immaqa ullumikkut tunngavigineqarsinnaanngitsoq. Eqqartuussisup oqaatigivaa illuatungeriit isumaqatigiissutigigaat suliassanngortitsisup biili tigusinnaagaa biilillu nalinga 95.000 kr.-iusoq. Suliami atuuttusannngortinneqassagaluarpat biilip nalinga apparsimasoq, taava tamanna oqaatigineqassaaq ilassutitut eqqartuussivimmi suliamut allakkiami. Eqqartuussisulli oqaatigivaa, tamatuma nalaani isumaqatigiissuteqarnerup nalaani, suliassanngortitap ilisimaarisimagaa, biili tigusinnaallugu atorsinnaallugulu pinngitsoortinniasallugulu nalingata appartinnaveersaartinneqarnissaa”.

Ulloq 6. februar 2015 Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup eqqartuussisut suliaannik allasimaffianni makkua ersersinneqarput:

”Ulluatungeriit makkua isumaqatigiissutigivaat:

- Illuaraq suliamut attuumassuteqartinneqassanngilaq.

- Biilimut tunngasut isummerfigineqareerput suliamut attuumassuteqartinneqassanngillat.
- Suliassanngortitsisup illumik attartornermut akiliutaa annertussusilerneqarpoq suliassanngortitap eqqartuussivimmi suliamut tunngatillugu allakkiaanii A-mi oqaatigineqartutut 25.500 kr.-inut.

Eqqartuussisup ilanngussaq O misissorpaa. Illuatungeriit isumaqatigiissutigivaat ilanngussaq O tunngavigineqarsinnaasaoq, taamaattorli makkuninnga allannguutitalerlugu:

”Qinngut sungaartoq meqqeqartorlu Focos 7 X 50 Arnannguup pigisarinnigilaa” nalilerneqarpoq 500 kr.-inut, taanna suliassanngortitamit tiguneqassaaq.

Assit mappit marluk [...] ”Hannas foto”-meersut aamma iikkami assilissat/assit [...] ”Hannas Foto”-meersut nalilerneqarput 0 kr.-imut pigisallu taamaallaat illuatungeriinnut eriagisatut naleqarlutik.

Pingaarnertut isumaqatiginninniarnermi illuatungeriit nassuiaassapput pigisanik isumaqatigiinnigissuteqassagaluarunik. Suliassanngortitap piumasarivaa aatsaat ernialersuinerit aalajangiiffigineqassasut, eqqartuussivik aalajangeereerpat suliame pigisat nalillit agguanneqareerpata. Eqqartuussisup paasititsissutigivaa ernianut pillugit apeqqut saqqummiuneqassasooq pingaarnertut isumaqatiginninniarneq pitinnagu imaluunniit inaarutaasumik tunngavilersuineri.”

Ulloq 9. marts 2015, suliaq pingaarnertut suliarineqartussaasooq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup nalunaarutigivaa, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup suliaq suliarisinnaanngikkaa, Kalaallit Nunaannilu Eqqartuussiviup suliaq itigartitsissutigigaa, tassami suliap kukkusumik saqitsaannermik suliassatut suliarineqarsimammat, pigisanillu agguaaassisarnermi eqqartuussuvimmit suliarineqartussaasimagaluarluni. Suliassanngortitsisullu qinersinnaagaa suliap taamaatinneqarnissaa illuatungeriillu tamarmik immikkut suliame aningaasartuutigineqartut akilerlugit, taamaattoq imaalillugu suliassanngortitsisup aningaasartuutai naalagaaffiup karsianit akilerneqassasut, tassami suliassanngortinneqartoq akuerineqarsimammat suliame eqqartuussissusilersorneq nammineq aningaasartuutigissanngikkaa. Suliassanngortitsisup toqqarpaa suliap taamaatinneqarnissaa Nalaagaaffiullu karsiata suliame aningaasartuutigineqartut akilerlugit. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup, eqqartuussisup suliaannik allasimaffimmi ulloq 9. marts 2015 imatut allasimasoq ersersinneqarpoq:

”Suliaq eqqartorneqarpoq, eqqartuussivillu isumaqataavoq suliame pineqartoq tassaammat pigisanik agguaa-sineq, taamaattumillu pigisanik agguaaassisarnermi eqqartuussiviup suliassaqrarfianiilluni. Eqqartuussiviup illuatungeriit kajumissarpai suliame isumaqatigiinniarsareqqullugit. Suliarlu kinguartinneqarluni nalunaaqutaq 10.30-ip tungaanut illuatungeriit isumaqatigiinniarnissaannut. Eqqartuussissuserisut eqqartuussivimmut nalunaarutigivaat, suliaq isumaqatigiissutaasinnaanngitsoq, imaalillugu, isumaqatigiinnigissut taamaallaat ataasiinnaasooq, taannalu saqitsaannermik suliassanik eqqartuussiviup aalajangiiffigisinnaagaa. Tamatuma kingorna eqqartuussiviup suliassanngortitsisoq kajumissarpaa suliaq taamaatissagaa, isumaqatigiinnigissutigineqartorlu pigisanik agguaaassisarnermi eqqartuussivimmut suliassanngortissagaa. Isumaqatigiissutigineqarpoq – eqqartuussiviup akuersineratigut, illuatungeriit namminneq suliamut aningaasartuutaasut akilissa-gaat. Taamaallunilu suliassanngortitsisup suliaq taamaatitippaa..”

Illuatungeriit isumaat

Advokat [...] Jip atuuttussanngortippaa aningaasarsisitsinissaq pissassasoq advokatip suliami piffissaq atugaa aallaavigalugu. Sulisassanngortitsisup innersuussutigivaa Retsvæsenskommissionip isumaliutissiissutaani, naqitaq 2, qupperneq 483, tassani ersersinneqarput nammineq aningaasartuutiginngisamik eqqartuussisulersuussinermi akissarsiat pillugit:

”Nammineq aningaasartuutiginngisamik eqqartuussisulersuussinermut atatillugu aningaasarsiaq, illuatungeriit eqqartuussisuserisuinut, aallaavittut siunnersuutigineqassaaq aalajangersarneqartassasoq, nammineq aningaasartuutiginngisamik nalunaarfigineqarsimanngitsutut,... Tamanna annikitsumik allannguineruvoq ullumikkumut naleqqiulugu,... Kisiannili tunuartinneqarsinnaanngilaq, eqqartuussinermi nammineq sinnerluni pisinnaatitatu ivertinneqarsimasup suliami piffissaq atugaa annerusinnaalluni aningaasarsiassanik aalajangiinnermit. Tamanna pingaartumik peqquteqarpoq eqqartuussinermi nammineq sinnerluni pisinnaatitaq pisutsinut allanut naleqqiullugu, piumasaqarsinnaanngimmat illuatungiusumit suliaminut, eqqartuussiviup aningaasarsiassatut aalajangigaanit annerusinnaasumik. Taamaattumik aningaasarsiassaliineq imatut pisariaqaralarpoq pisarialimmik suliamut suliarineqarsimasumut naleqqussarneqassalluni.”

Aalajangeqqitassanngortitsisup suliami suliarivaa, suliassanngortitsisup suliami soqutigisai aallunniassallugit. Aalajangeqqitassanngortitsisup, suliap naleqassusiata saniatigut – naammaginartumik aningaasarsissutissaa. Retsvæsenskommissionip isumaliutissiissutaani oqaatigineqartutut.... Aningaasarsianik annertussusiliineq pissaaq pisarialimmik suliarineqarsimasunut naapertuussakkamik.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup oqarneratut, advokatinik akisussaaqataaneraaneq suliap kukkusumik saqitsaanermik sulianut eqqartuussivimmi suliarineqarsimanagera assortorneqarpoq. Suliakkiineq pisimavoq Qaasuitsup Eqqartuussisoqarfiani kingornalu innersuunneqarsimalluni Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut, tassani pissutsit piviusut tungavigalugit suliarineqarsimalluni, tassunga ilanngullugu ilaatigut eqqartuussinerpassuit, eqqartuussivimmi suliaq pillugu allakkiorderit kingusinnerpaaffilikkat aammalu pingaarnertut isumaqatiginninniarnissamut ulluliineq. Atuuttussanngortinneqarpoq, taamaallaat Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup kukkuneratut taaneqarsinnaammat, suliaq kukkunerugunartumik saqitsaanermik sulianik eqqartuussivimmit suliarineqarsimanagera. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, Kalaallit Nunaanni toqqaannartumik pigisanik agguaaassisarnermi eqqartuussivimmik peqanngimmat, eqqartussisarnermilu inatsit atuuttoq malillugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit makkua piupput:

- Eqqartuussisoqarfiit
- Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik

- Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia aamma
- Eqqartuussiviit qullersaat

Immikkut ittumik piffissaq annertoq atorpeqarsimavoq suliassanngortitsisup advokatillu illoqarfeqatigiinnginnerisa kingunerisaanik. Taamaattumillu pisariaqarsimalluni annertuumik suliamut atatillugu allaffigeqatigiittarnerit. Suliamilu piareersarnermut piffissaq atorpeqarsimasoq nalunaaquttat akunnerinik 51-inik minutsinillu qulinik sivilisussuseqarsimasimalluni, suliarlu ataavartumik ingerlanneqarsimalluni piffissami 21. maj 2014-imiit 9. marts 2015-ip tungaanut. Aningaasarsiasallu siunnersuutigineqarsimallutik advokatimut nalinginnaasumik nalunaaquttat akunneranut akigititaq malillugu.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisup suliap nassiunneqarnerani ilaatigut makkua oqaatigivai:

”Aningaasarsiasat tunniunneqarsimapput pissutigalugu pineqarmat saqitsaannermik suliaqarneq, imaanngitsorlu pigisanik agguaassinermi suliaq. Suliap ilarujussua advokat [...]ip eqqartuussinermut atatillugu suliarisimasaa tassaavoq pigisanik agguaassinermi suliaq. Suliamilu matumani suliaq tamanna aningaasarsissutaassanngilaq. Uangalu suliame aalajangiussaq malissavara.”

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata tunngavilersuutaa inerniliineralu

Eqqartuussisarnermi inatsisip immikkoortinngilai *pigisanik agguaassisarnermi eqqartuussivik* aamma *saqitsaannermik sulianik eqqartuussivik*. Taamaattumillu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi immikkoortitsineq saqitsaannermik sulianut eqqartuussivimut aamma pigisanik agguaassinermut eqqartuussivimmut inatsisitigut tunngavissaqarani.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup suliamik suliaqarnera nunatta eqqartuussisuuneqarfiata isumaqatigivaa, tassa pigisalerinermi suliaqarneq immikkoortinneqartariaqariaqarmat suliame apeqqut taanna pineqarneris, tassalu saqitsaannermik suliatur imaluunniit pigisanik agguaassinertut suliarineqassanersoq. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata isumaqatigivaa suliame matumani eqqartuussivimmilu suliatur pillugit allakkiat malillugit aammalu tunngavilersuutigineqartut malillugit pineqarmat pigisanik agguaassineq.

Pigisanik agguaassinermi suliatur aallaavittut eqqartuussisoqarfimmi suliarineqartarput tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 55 tak. § 54, nr. 3.

Akerlianik *Saqitsaannermik suliassat* suliarineqartarput Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi siullermeeriffiusumik tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 57, imm. 1 tak. § 54, nr. 1. Sulialli pigisanik agguaassinermut tunngasut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut siul-

lermeeriffiusumik suliarisassangortillugit innersuussutigineqarsinnaapput tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 56. Suliaq matumani pineqartoq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmit innersuunneqarsimaguni tiguneqarsimassagaluarpoq, suliaq eqqartuussisoqarfimmut apuunneqarsimappat pigisat agguarneqarnissaat siunertaralugu.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup eqqartuussinermi siullermili ulloq 9. oktober 2014 aalajangerpaa suliaq suliarineqassasoq pigisanik agguaassinertut. Naak aalajangiineq allangortinneqarsinnaagaluartoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup pingaarnertut isumaqatiginninniarnissaq ulloq 9. marts 2015 sioqqullugu suliap suliarineqarnissaa itigartitsisutigisimasussaagaluarpaa. Taamaalilluni nunatta eqqartuussisuunekarfiata apeqqutit aalajangiiffigisimangilai, eqqartuussivimmi suliat pillugit allakkiat malillugit pingaarnertut isumaqatiginninniarnermi ulloq 9. marts suliarineqartussaagaluit, tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik kinguartinneqarsimasussaagaluit pigisanik agguaassinermut, apeqqutillu allat pingaarnermik isumaqatiginninniarnermi aalajangiiffigineqarsinnaasimagaluarlutik. Taamaattumik Nunatta eqqartuussisuunekarfia isumaqarpoq, Kalaallit nunaanni Eqqartuussivik isumaqarsimaguni, suliaq saqitsaannermik suliatut naleqqutinngitsoq 9. marts 2015 pingaarnertut isumaqatiginninniutigissallugu, eqqartuussineq ingerlanneqarsimassagaluarpoq alloriutigalugu suliap pigisanik agguaassinertut suliarineqarnissaanut atatillugu. Tassani takussutissaqanngilaq eqqartuussisarnermi malittarisassaqarnera, sanilliukkaanni illuatunge-riit piumasarisaat eqqartuussiviit piffissap naammaginartup iluani eqqartuussiviit aalajangiinnissaannut, suliap eqqartuussisoqarfimmut utertinneqarnissaanik piumasarineqartumik.

Tamanna tunngavigalugu suliassangortitsisup advokatianut suliame aningaasartuutit, nammineq aningaasartuutiginngisamik eqqartuussisulersuussineq akuerineqarsimanera malillugu akilerneqartariaqarput. Eqqartuussisup aningaasarsiassat aalajangersarpai 80.000 kr.-inut. Akuersarneqarpoq aallaavigineqassasoq advokatitut ivertinneqarsimasup nalunaaquttap akunneri suliffigisimasai tunniunneqartut. Taamaattorli aningaasarsiassat aalajangersarneqarlutik advokatimut ivertinneqarsimasumut nalunaaquttap akunneranut 1.500-kr.-it., taamaattumik nunatta eqqartuussisuunekarfianit itigartinneqarpoq advokatip nammineerluni nalunaaquttap akunneranut aningaasarsiassamisut aalajangersagai malillugit aalajangersaanissaq. Tassami aningaasarsiassatut aalajangersarneqareersimavoq 22.000 kr.-it taamaalillugit aningaasarsiat ilaneqarput 58.000 kr.-inik.

Aalajangeqqitassangortitsilluni suliap suliarineranut aningaasarsiassat aalajangersaaffigineqarpoq 3.000 kr.-inut.

Aallaavittut suliami aningaasartuutit Naalgaaffiup karsianit akileneqarallarneqartarput inaarutaasumillu pigisanik agguaassinermi pigisanit akilerneqartarlutik. Sulialli matuma suliarineqarnerani pissutsit pissutigalugit, naalagaaffiup karsiata inaarutaasumik suliami aningaasartuutigineqartut akilertariaqarpai, tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 259.

Taamaattumik aalajangerneqarpoq:

Advokat [...] suli Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmit aningaasarsitinneqaqqippoq aamma nunatta eqqartuussisuuneqarfianit katillugit 61.000 kr.-inik. Inaarutaasumik naalagaaffiup karsianit akilerneqassapput.

Den 26. oktober 2016 blev af Grønlands Landsret i sagen

sagl.nr. C 070/15

(Retten i Grønlands sagl.nr.

BS 190201/2014)

Advokat Niels Hansen Damm, Nuuk

(J.nr. 02-12066)

mod

Retten i Grønland

afsagt sålydende

B E S L U T N I N G:

Indledning

Nærværende sag vedrører fastsættelse af salær til den beskikkede advokat, [...], i en sag om bodeling mellem sagsøger og sagsøgte.

Påstande

For landsretten har kærende advokat [...] nedlagt påstand om, at der tilkendes ham salær på 91.690 kr. svarende til advokatens sædvanlige timetakst for 51 timer og 10 minutter.

Den påkærede afgørelse

Retten i Grønland traf den 10. marts 2015 følgende afgørelse:

”Retten bemærkede, at salæret til en beskikket advokat i en civil sag som udgangspunkt skal udmåles i overensstemmelse med de vejledende takster for fastsættelsen af et passende beløb til dækning af udgifter til advokatbistand i proceduresager. Sagsøgeren har i sagen nedlagt en endelig påstand på 308.119,56 kr. Det skal endvidere i denne sag tillægges betydelig vægt, at begge advokater har et medansvar for, at sagen fejlagtigt er blevet behandlet ved civilretten. På den baggrund finder retten, at advokat [...] skal tillægges et salær på 22.000 kr. for det arbejde, der indtil videre har været forbundet med sagen. Beløbet skal betales af statskassen.”.

Sagsfremstilling

Sagsøger har fået *bevilget fri proces* til førelse af en sag om bodeling i forbindelse med op-hævelse af samliv med sagsøgte. Advokat [...] blev beskikket som advokat for sagsøger. Advokat [...] fra advokat [...]s kontor varetog sagen.

På vegne sagsøger blev der den 7. august 2014 *indgivet stævning* ved Qaasuitsoq Kredsret. sagsøgtes advokat anmodede ved svarskrift af 20. august 2014 om, at sagen henvises til Retten i Grønland, hvilket sagsøger ikke havde bemærkninger til. Sagsøger har nedlagt påstand om betaling af 308.119,56 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Sagen blev behandlet af Retten i Grønland på retsmøde den 9. oktober 2014. På retsmødet blev der fastsat frist for afgivelse af replik. Replik blev indgivet til Retten i Grønland den 30. oktober 2014. Herefter fastsatte Retten i Grønland frist for indgivelse af duplik til den 27. november 2014. Der blev på ny indkaldt til retsmøde i sagen til den 9. december 2014 til afklaring af værdiansættelse af parternes ejendom, justering af påstande og drøftelse af behovet for yderligere processkrifter. Retsmødet den 9. december 2014 blev efterfølgende udsat til den 17. december 2014. På dette møde blev der opnået enighed om værdiansættelse af parternes ejendom og der blev fastsat frister for yderligere skriftveksling. Der blev herefter afholdt retsmøde den 6. februar 2015, hvor der blev fastsat frister for supplerende processkrifter vedrørende renter og sagsomkostninger. Der blev samtidig fastsat dato for hovedforhandling af sagen til den 9. marts 2015.

Dommeren ved Retten i Grønland har under sagens behandling i Retten i Grønland den 9. oktober 2014 anførte blandt andet følgende:

”Sameje vedrørende et enkeltstående aktiv kan opsiges, og aktivet kan efterfølgende sælges ved frivillig auktion af fogedretten. I denne sag ejer parterne flere aktiver i helt eller delvist sameje, og der er derfor tale om et bo, som skal skiftes af skifteretten. Forhandlingsprincippet og dispositionsprincippet gælder for sagens behandling i skifteretten. Bevisførelse for skifteretten sker efter de regler, som gælder for behandling af civile sager, jf. retsplejelovens § 270, stk. 1. Dog har retten mulighed for at pålægge en part at afgive forklaring om spørgsmål af betydning for skiftet efter reglerne for vidner. Såfremt parterne er uenige om værdiansættelse af aktiver, må værdien fastslås ved syn og skøn. Såfremt parterne er uenige om ejerskabet til aktiver, fastslår

retten ejerskabet efter en almindelig bevisbedømmelse. Dommeren opfordrede parterne til at afklare, hvilke aktiver, herunder indbogenstande de hver især ønsker at overtage og udveksle disse. ”.

Under den fortsatte behandling den 17. december 2014 fremgår følgende:

”Parterne var enige om følgende:

- Ejendommens værdi blev fastsat til 2.295.000 kr.
- Hytten blev sat til salg på almindelig vis, parterne aftaler salget nærmere indbyrdes.

Dommeren henstillede til, at parterne afholdt omkostningerne ved salget i salgsprovenuet. Retten forventer, at parterne i processkriftet forsøger at opgøre værdien af indboet, undtaget de specifikke genstande, hvor parterne ikke kan nå til enighed om hvem, der skal udtage genstande. Sagsøger fremhævede, at bilen var vurderet i januar 2014 og for tiden stod ubrugt hen. Sagsøger anførte, at vurderingen muligvis ikke fortsat kunne lægges til grund. Dommeren konstaterede, at der mellem parterne var enighed om, at sagsøger måtte udtage bilen og bilens værdi var 95.000 kr. Såfremt det må gøres gældende under sagen, at bilen er faldet i værdi, må det anføres i det supplerende processkrift. Dommeren bemærkede dog, at det på tidspunktet for enigheden mellem parterne måtte have stået klart for sagsøger, at hun kunne overtage bilen og herefter tage den i brug eller sikre den mod et eventuelt værditab. ”.

Den 6. februar 2015 fremgår følgende af retsbogen for Retten i Grønland:

”Parterne var enige om følgende:

- Hytten holdes udenfor sagen.
- Forholdene vedrørende bilen er afklaret og holdes udenfor sagen.
- Huslejen for sagsøger fastsættes som i sagsøgtes processkrift A til 25.500 kr.

Dommeren gennemgik bilag O. Parterne var enige om, at vurderingerne i bilag O kunne lægges til grund, dog med følgende ændringer:

- ”Gul kikkert mrk. Focos 7 X 50 er ikke i [...]s besiddelse” blev vurderet til 500 kr. og skal udtages af sagsøgte.
- ”2 foldefotomapper med [...] fra ”Hannas Foto” ” og ”2 store vægbilleder/fotografier af [...] ”Hannas Foto” ” begge blev vurderet til 0 kr., da aktivet kun har affektionsværdi for parterne.

Under hoveforhandlingen vil parterne i deres forklaringer blandt andet nærmere redegøre for ejerskabet og vurderingen af aktiverne i de tilfælde, hvor der ikke er opnået enighed. Sagsøgte har anmodet om, at der først tages stilling til renter efter retten har afgjort fordelingen og værdisætningen af aktiverne i sagen. Dommeren tilkendegav, at spørgsmålet om renter måtte belyses inden hovedforhandlingen eller under proceduren. ”.

Den 9. marts 2015, hvor sagen skulle hovedforhandles, meddelte Retten i Grønland, at Retten i Grønland *ikke kan behandle sagen og at Retten i Grønland vil afvise sagen*, idet sagen fejlagtigt er behandlet ved civilretten og skulle have været behandlet i skifteretten. Alternativt kunne sagsøger vælge at hæve sagen og hver part herefter bære egne omkostninger, dog således at Statskassen indestår for sagsøger omkostninger i sagen, idet sagsøger har fri proces.

Sagsøger valgte at *hæve sagen* og Statskassen indestod for sagens omkostninger. Der fremgår følgende af retsbogen for Retten i Grønland af 9. marts 2015:

”Sagen blev drøftet og retten tilkendegav, at sagen vedrører deling af et bo, hvorfor sagen hører under skifterettens kompetence. Retten opfordrede parterne til at forsøge at forlige sagen. Sagen blev udsat indtil kl. 10.30 på parternes forligsforhandlinger. Advokaterne meddelte retten, at det ikke var muligt at forlige sagen således, at der alene resterer en enkelt tvist, som civilretten i så fald vil kunne afgøre. Retten opfordrede herefter sagsøger til at hæve sagen og indbringe denne for skifteretten. Der var enighed om - og med rettens godkendelse -, at hver af parterne betaler egne omkostninger. Sagsøgeren hævede herefter sagen.”

Parternes synspunkter

Advokat [..] har gjort gældende, at salærfastsættelsen skal ske med udgangspunkt i advokatens faktiske tidsforbrug på sagen. Sagsøger har henvist til Retsvæsenkommissionen betænkning, bind 2, side 483, hvoraf fremgår om salær i sager med fri proces:

”Det vederlag, som i medfør af den fri proces skal tilkomme partens rettergangsfuldmægtig, foreslås som udgangspunkt fastsat på samme måde som i tilfælde, hvor der ikke er meddelt fri proces, Dette er en mindre ændring i forhold til i dag, Det kan dog ikke afvises, at den beskikkede rettergangsfuldmægtigs tidsforbrug i sagen kan spille en noget større rolle for vederlagsfastsættelsen, end det ellers er tilfældet. Dette skyldes navnlig, at den beskikkede rettergangsfuldmægtig ikke, som i andre tilfælde, kan kræve betaling af parten for det arbejde, der måtte overstige det af retten fastsatte salær. Vederlagsfastsættelsen bør således ske under rimelig hensyntagen til det nødvendige arbejde, som er udført.”

Kærende har i sagen udført det arbejde, som har været nødvendigt for at varetage sagsøgers interesser i sagen, som kærende - udover sagens værdi - skal have et rimeligt salær for. Som anført i Retsvæsenkommissionen betænkning ... bør vederlagsfastsættelsen ske under rimelig hensyntagen til det nødvendige arbejde, som er udført.

Det bestrides, at advokaterne, som anført af Retten i Grønland, har et medansvar for, at sagen fejlagtigt er blevet behandlet ved civilretten. Sagen er anlagt ved Qaasuitsup Kredsret og er efterfølgende blevet henvist til Retten i Grønland, som har realitetsbehandlet sagen, herunder blandt andet på utallige retsmøder, hvor der er fastsat frister for procesudveksling og fastsat dato for hovedforhandling. Det gøres gældende, at det alene kan tilskrives Retten i Grønlands fejl, at sagen muligvis er fejlagtigt behandlet ved civilretten. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke som sådan eksisterer en skifteret i Grønland, idet der i henhold til den gældende retsplejelov er følgende retter i Grønland:

- Kredsretterne

- Retten i Grønland
- Grønlands Landsret og
- Højesteret

Der har også være anvendt ekstraordinær tid som følge af, at sagsøger ikke er bosiddende i samme by som advokaten. Det har således været nødvendigt med mere omfattende korrespondance vedrørende sagen. Den faktisk medgåede tid til forberedelse af sagen udgør 51 timer og 10 minutter, og arbejdet er udført løbende i perioden 21. maj 2014 og frem til 9. marts 2015. Salærindstillingen er baseret på advokatens sædvanlig timesats.

Dommeren ved Retten i Grønland har ved sagens fremsendelse blandt andet anført følgende:

”Salæret er tillagt under hensyn til, at der har været tale om en civil retssag og ikke skifte af et bo. En betydelig del af det arbejde, som advokat [...] har udført i forbindelse med retssagen, er imidlertid egentlig bobehandling. Dette arbejde skal ikke honoreres under denne sag. Jeg kan i øvrigt henholde mig til den trufne afgørelse.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Retsplejeloven skelner ikke mellem *skifteretten* og *civilretten*. Retten i Grønlands opdeling af sin virksomhed i en civilret og en skifteret har derfor ikke hjemmel i loven.

Ved Retten i Grønlands behandling af sagen kan landsretten tiltræde, at det vedrørende den *materielle behandling* bør skelnes mellem om sagen vedrører sådanne spørgsmål, at den skal behandles som civil sag eller sagen skal behandles som skiftesag med deling af et bo. Landsretten kan tiltræde at nærværende sag efter de indgivne processkifter og anbringender i øvrigt vedrører deling af et bo.

Skiftesager behandles som udgangspunkt af kredsretten jf. retsplejelovens § 55 jf. § 54, nr. 3. *Civile sager* behandles derimod af Retten i Grønland som første instans jf. retsplejelovens § 57, stk. 1 jf. § 54, nr. 1. Sager om bodeling kan dog henvises til Retten i Grønland til behandling som første instans jf. retsplejelovens § 56. Nærværende sag er åbenbart en sag der efter henvisning ville have været overtaget af Retten i Grønland, såfremt sagen havde været indbragt for kredsretten med henblik på bodeling.

Retten i Grønland besluttede allerede i første retsmøde den 9. oktober 2014, at sagen skal behandles som et bo, der skal skiftes. Uagtet beslutninger kan omgøres, burde Retten i Grønland ikke umiddelbart forud for den berammede hovedforhandling den 9. marts 2015 have afvist at behandle sagen. Derved er ikke herved af landsretten taget stilling til om spørgsmå-

lene, der ifølge processkrifterne skulle have været behandlet under hovedforhandlingen berammet til foretagelse den 9. marts, helt eller delvist burde have været udsat på den egentlige skifteretlige behandling, mens andre spørgsmål kunne være afgjort efter hovedforhandling. Landsretten finder således, at måtte Retten i Grønland mene, at sagen ikke var egnet til en civilretlig hovedforhandling den 9. marts 2015, burde retsmødet være afholdt med henblik på stillingtagen til sagsskridt i forbindelse med den skifteretlige behandling af sagen. Der ses ikke at være retsplejemæssige regler der, sammenholdt med hensynet til parternes krav på domstolenes medvirken til afklaring af deres mellemværender inden for rimelig tid, kræver at sagen tilbagesendes til kredsretten.

På baggrund heraf findes der at burde tillægges sagsøgers advokat sagsomkostninger i henhold til bevillingen af fri proces til bodeling. Dommeren fastsatte salæret til 80.000 kr. Det anerkendes, at der tages udgangspunkt i den af den beskikkede advokat indgivne timeopgørelse. Dog fastsættes salær til den beskikkede advokater med udgangspunkt i en timetakst på 1.500 kr., hvorfor landsretten afviser at fastsætte salær på baggrund af den enkelte advokats egen timetakst. Da der allerede er fastsat salær med 22.000 kr. fastsættes således yderligere salær med 58.000 kr.

Der fastsættes salær for kæresagens behandling med 3.000 kr.

Udgangspunktet vil være at omkostninger udlægges af Statskassen og afholdes endeligt af aktiverne i forbindelse med bodelingen. Henset til behandlingen af nærværende sag, findes efter omstændighederne statskassen burde afholde omkostningerne endeligt jf. retsplejelovens § 259.

T h i b e s t e m m e s:

Der tillægges advokat [...] yderligere salær for Retten i Grønland og salær for landsretten med i alt 61.000 kr. Beløbet afholdes endeligt af Statskassen.

Søren Søndergård Hansen